

## Kissan hoitokalenteri

Kissa on helppohoitoinen lemmikki, mutta senkin kanssa on tietyt perusrutiinit hoidettava aika-ajoin. Enemmän tosin aikaa kuluu kissasi henkisen hyvinvoinnin säilyttämiseen eli sen kanssa leikkimiseen ja silittelyyn, mutta nekin ovatkin lähinnä mukavaa ajanvietettä. Toiset kissat saattavat tarvita hoitoa enemmän tai vähemmän mm. turkin ja korvien tai silmien hoidon osalta, mutta tämä ohje pyrkii antamaan yleiskuvan kissanhoitoon liittyvistä asioista.

## Päivittäin

### Ruokailu ja veden vaihtaminen

Kissalle kannattaa järjestää oma ruokapaikka, jossa on helposti puhdistettava alusta, koska monen kissan mieliharrastuksena tuntuu olevan ruuan siirtäminen pois astiasta ennen kuin sen voi syödä. Kissoille kannattaa myös varata omat ruoka-astiat ja -välineet ja tarjota ruoka aina puhtaasta astiasta.

Pentuna kissasi tarvitsee ruokaa 3-4 kertaa päivässä, kissasi kasvaessa voit vähentää ruokailukertoja ja vaikkapa pitää tarjolla kuivamuonaa kaiken aikaa. Kissat kyllä yleensä osaavat säädellä syömistään, jos ne vain saavat riittävän monipuolista ja ravintoarvoltaan korkealaatuista ruokaa. Lisäksi kannattaa ainakin silloin tällöin tarjota myös raakaa lihaa, jotta hampaat pysyvät kunnossa. Parhaiten kelpaavat halvimmat lihat, esimerkiksi naudan ja sian sydän.

Muista aina pitää tarjolla puhdasta vettä. Jos kissasi syö muutakin ruokaa kuin kuivamuonaa, se kyllä saa ruuasta hyvin suuren osan tarvitsemastaan vedestä, mutta kuivamuonaa paljon syövä kissa tarvitsee lisäksi ylimääräistä vettä.

### Hiekkalaatikon puhtaanapito

Kissan WC eli hiekkalaatikko tulee pitää puhtaana, kissa kun on siisti eläin eikä halua käyttää likaista hiekkalaatikkoa. Nykyään on tarjolla hyvin monenlaisia kissanhiekkoja ja vastaavia tuotteita, jotka on valmistettu erilaisista aineksista, ja ne kyllä vähentävät työtaakkaasi paljon, jos vain ovat hyvälaatuisia.

Poista hiekkalaatikosta jätökset aina havaitessasi niitä hiekassa. Hiekan käytön ohjeissa lisäksi sanotaan, että uutta hiekkaa pitäisi lisätä poistetun hiekan verran, mutta vaihtoehtoisesti voi lisätä uutta hiekkaa enemmän kerralla kun hiekkamäärä käy liian vähäiseksi. Liian vähäiseksi hiekkamäärää ei kannata kuitenkaan päästää, sillä hiekkalaatikon pohja likaantuu silloin liikaa ja puhtaanapito vaikeutuu.

## Viikoittain

### Hiekkalaatikon pesu ja hiekan vaihto

Vaikka päivittäin huolehdit hiekasta jätökset, täytyy sopivin välein vaihtaa hiekkalaatikon hiekka kokonaan. Nykyisin tarjolla on myös niin hyvälaatuisia hiekkavaihtoehtoja, ettei hiekkaa periaatteessa tarvitse vaihtaa kokonaan koskaan, mutta silloinkin hiekkalaatikon pesu on tarpeen aika-ajoin.

## Turkin ja ihonhoito

Turkinhoidon osalta saat kissasi kasvattajalta tarkemmat hoito-ohjeet. Joidenkin kissojen turkki vaatii lähes päivittäistä harjaamista, joidenkin kissojen osalta riittää kun harjaa silloin tällöin irtokarvat pois. Turkinhoitoon liittyy kaksi pääasiallista seikkaa: kuinka herkästi karvaan muodostuu takkuja ja kuinka paljon kissalta irtoaa karvaa. Näiden seikkojen yhteisvaikutus ratkaisee sen kuinka usein turkkia tulee harjata, kammata tai muulla tavoin hoitaa. Vaikka yleisohjeena voi sanoa, että lyhytkarvaisen kissan turkin hoito on helpompaa kuin pidempikarvaisen, ei tämä sääntö kuitenkaan ole täysin pätevä. Jos kissan turkki on kovin tuuhea, karvamääräkin on suurempi ja karvaakin irtoaa yleensä silloin enemmän. Yleensä kissat myös vaihtavat karvansa kesä- ja talviturkkiin, mutta karvanlähtö voi olla toisilla kissoilla hyvinkin erilaista ja karvanlähtöaika voi olla hyvin lyhyt tai karva vaihtuu tasaisemmin pidemmällä aikavälillä. Toisaalta karvan tyyppi ja rakenne vaikuttaa sen helppohoitoisuuteen. Kissan turkki rakentuu kahdenlaisesta karvasta: villavasta aluskarvasta ja peitinkarvoista, jonka rakenne voi lisäksi eri roduilla vaihdella hyvinkin suuresti, mutta karvan helppohoitoisuuteen enemmän vaikuttaa aluskarvan määrä. Mitä enemmän villavaa aluskarvaa, sen herkemmin karva yleensä myös takkuuntuu.

Turkinhoito ei ole pelkästään ulkonäköasia vaan vaikuttaa myös kissan terveyteen ja hyvinvointiin. Irtokarvojen harjaaminen vaikuttaa myös siihen kuinka usein kissasi oksentelee ja näin aiheuttaa sinulle ylimääräistä työtä. Pahimmillaan kissan elimistöön päässeet karvat voivat aiheuttaa myös suolitukoksia ja muita terveydellisiä ongelmia. Toisaalta takkuuntunut turkki on paitsi epäesteettisen näköinen mutta lisäksi takut tekevät kissan olon epämiellyttäväksi ihon kiristyessä takkuuntuneen karva-alueen kohdalta. Myös erilaiset iho-ongelmat saattavat lisääntyä ja pahentua jos iho ei pääse hengittämään kunnolla tai ihossa on epäpuhtauksia.

Myös kissan pesu ajoittain saattaa olla tarpeen. Pesu hyvällä shampooolla ja tarvittaessa hoito-aineella vähentää karvan takkuuntumista, mutta joissain tapauksissa myös ihon kunnossa pysyminen saattaa vaatia säännöllistä pesemistä, esimerkiksi karvaton sphynx-kissan iho vaatii säännöllisen puhdistamisen. Kissan pesemisen on myös todettu vähentävän useimmiten allergisia oireita jopa varsin merkittävästi (viikottainen pesu vähentää tutkimusten mukaan jopa 80% allergeenien määrää).

Samalla kun harjaat kissaasi, kannattaa muutenkin tarkkailla ihon ja karvan kuntoa. Näyttelyistä kissasi saattaa myös tuoda mukanaan erilaisia loisia ja sieniä. Turkissa näkyvät nopeasti myös muut yleiskuntoa heikentävät ongelmat.

## Kynsien hoito

Kissan kynnet kasvavat jatkuvasti ja luonnossa ne kuluvat riittävästi ilman teroitustakin (teroituksella on myös muita tehtäviä kuin varsinainen kynsien hoito) mutta sisäkissan kynnet kasvavat liian pitkäksi leikkaamatta. Toisena vaihtoehtona voi olla se, että lempisohvasi saa kokea jatkuvaa kynsimistä.

Kynsistä leikataan vain terävin kärki pois, varo leikkaamasta liian pitkältä, eli vaaleanpunaisena näkyvään osaan asti.

#### Silmien ja korvien hoito

Tarkista silmien kunto viikoittain. Jos silmäkulmassa on vähän rähmää, poista se varovaisesti. Jos silmät ovat punaiset ja rähmivät paljon, ovat silmät luultavimmin tulehtuneet. Silmätulehdus voi johtua monesta syystä, ja silmätiposta kaikki eivät sovi kaikkiin tarkoituksiin, joten anna eläinlääkärin määrittää syy ja sopiva lääkitys.

Tarkista myös korvat viikoittain. Puhdista korvalehdille kerääntynyt vaikko kostutetulla vanupuikolla tai osta apteekista eläinten korvien puhdistusainetta, jolla puhdistat korvat. Jos korvissa on paljon mustia pilkkuja, saattaa korvassa olla korvapunkki tai jokin muu ulkoinen (varsinkin näyttelyistä saattaa näitä uusia kotieläimiä tulla matkaan), jota voi yrittää ensin hoitaa korvien puhdistusaineella tai antaa eläinlääkärin antaa hoito-ohjeet.

#### Puolivuositain

##### Madottaminen eli matojen torjuminen

Sisäkissa ei välttämättä saa matoja elimistöön, mutta kannattaa varmistua siitä ettei niitä ole, madottamalla kissasi säännöllisesti. Sisäkissa kannattaa madottaa vähintään kerran vuodessa, ulkoileva kissa 3-4 kertaa vuodessa, vähintään keväisin ja syksyisin. Nuori kissa kannattaa madottaa useammin (3-4 kertaa vuodessa) ja tietenkin aina kun on epäilystä että kissasi kaikesta huolimatta on saanut matoja. Yksi madotuskerta ei tuhoa matojen toukkia, joten parin viikon välein toistettu madotus voi olla tarpeen varsinkin silloin jos kissalla todella on matoja elimistössään.

Matojen esiintyminen näkyy hyvin erilaisin tavoin, useimmiten ruokahaluttomuutena tai ripulina ja yleiskunnon huonontumisena, mutta saattaa näkyä myös erilaisina iho- ja karvaongelmina.

#### Vuosittain

##### Rokotukset ja yleinen terveystarkastus

Käytä kissasi vuosittain rokotuksissa ja samalla eläinlääkärin tarkastuksessa.

Näyttelykissalla tulee olla voimassaolevat rokotukset kissaflunssaa ja kissaruttoa vastaan. Ns. kolmoisrokotus suojaa kissasi kissaflunssaa ja kissaruttoa vastaan.

Rokotukset on uusittava vuosittain ja nykyisin suositellaan, että ensimmäiset tehosteet kissaflunssaa ja kissaruttoa vastaan annetaan pennulle kun se on vuoden ikäinen, vaikka näyttelyissä hyväksytään rokotukset, jotka on tehostettu vuoden kuluttua ensimmäisistä rokotuksista. Vaikka kissasi ei olisikaan näyttelykissa, on parempi suojata kissasi näiltä sairauksilta, koska ne ovat pahimmassa tapauksessa tappavia tauteja. Tarkempi selvitys rokotuksista löytyy kohdasta Kissan rokotukset.

Rokotusten lisäksi on hyvä seurata myös kissan hampaiston kuntoa ja tarvittaessa poistaa kissalta hammaskivi, jotta kissasi välttyy kivuliaalta ja muutenkin hankalalta hampaiden reikiintymiseltä. Kuten ihmisilläkin, myös kissoilla hammaskiven kerääntyminen ja hampaiden reikiintyminen on yksilöllistä, tosin ruokavaliokin vaikuttaa merkittävästi hampaitten kuntoon.

©Tarja Laakso (2000)